

OBSAH

Předmluva	5
Co je fyzika	

Měření fyzikálních veličin	9
Měření, aritmetický průměr	9
Absolutní chyba měření	9
Relativní chyba	10
Fyzikální veličiny	11
Vyjadřování fyzikálních veličin	11
Skaláry a vektory	11
Jednotky a jejich soustavy	13
Veličiny základní a některé veličiny z nich odvozené	15
I. Délka a její měření	15
Měření malých délek	16
Obsah, objem a jejich měření	17
II. Hmotnost	19
Měření hmotnosti	19
Hustota	20
III. Čas a jednotky jeho měření	22
Zařízení pro měření času	23
IV. Elektrický proud	24
V. Teplota	25
VI. Svitivost	25
VII. Látkové množství	25

Fyzikální struktura látek	27
Těleso a látka	27
Atomy a ionty	27
Prvky	28
Molekuly, sloučeniny, směsi	29
Pohyb molekul	30
Vzájemné působení molekul	31
Jevy na rozhraní látek	32
Struktura pevných látek	33
Vlastnosti pevných látek	35

Mechanika hmotných bodů a pevných těles	39
Klid a pohyb těles	39
Rozdělení pohybů, dráha	40
Hmotný bod	41
Rychlosť pohybu rovnoměrného přímočáreho	41

Výpočet délky dráhy a času při pohybu rovnoměrném	42
Průměrná rychlosť	42
Okamžitá rychlosť	43
Pohyb rovnoměrně zrychlený	43
Volný pád	44
Grafické znázorňování pohybů	45
Základní zákony dynamiky	46
Měření sily	46
Tíha, tíhová síla	47
Měrná tíha	48
Tření, třecí síla, odporová síla	49
Součinitel snykového tření	50
Rameno valivého tření (valivý odpor)	50
Význam tření, zvětšování a zmenšování třecí síly	51
Užití zákona akce a reakce	52
Zákon zachování hybnosti	52
Skládání sil působících na těleso v jednom bodě	53
Sily působící na těleso v jednom bodě	54
Rovnoměrný pohyb hmotného bodu po kružnici	55
Síla dostředivá a odstředivá	55
Skládání posuvných pohybů	57
Pohyby umělých držic Země	58
Práce	60
Výkon	61
Energie mechanická	62
Zákon zachování mechanické energie	62
Účinnost	63
Otačivý účinek síly	64
Těžiště	64
Rovnovážná poloha pevných těles	65
Stálost rovnovážné polohy pevného tělesa (stabilita)	66
Jednoduché stroje	67
Jednoduché stroje založené na působení momentů sil	67
Páka	67
Kladka	69
Kolo na hřídeli	70
Jednoduché stroje založené na rozkladu sil na nakloněné rovině	71

Nakloněná rovina	71
Klín	71
Šroub	72
Práce na jednoduchých strojích	73
Váhy pákové	74
Převody	76
Tlaková síla. Tlak	77
Mechanika kapalin	78
Kapaliny	78
Tlak	78
Tlak v kapalině	79
Hydraulický lis	79
Kapalina v tříhovém poli	81
Tlaková síla na dno	82
Tlaková síla na stěny	82
Spojené nádoby	83
Archimédův zákon	84
Plování těles	85
Využití poznatků o plování	85
Mechanika plynů	86
Některé vlastnosti plynů	86
Zemské ovzduší	86
Atmosférický tlak	87
Přístroje pro měření atmosférického tlaku	88
Přístroje pro měření tlaku plynů	89
Změny atmosférického tlaku	89
Závislost objemu plynu na jeho tlaku	90
Přístroje založené na využití tlaku vzduchu	90
Vývěry a kompresory	93
Archimédův zákon pro plyny	93
Proudění tekutin	94
Závislost rychlosti proudící tekutiny na průřezu trubice	95
Závislost tlaku proudící kapaliny na rychlosti	96
Odpor prostředí, obtékání těles	97
Vztahová síla na nosnou plochu letadla	98
Vodní motory	99
<hr/>	
Kmity a vlny	103
Kmitavý pohyb	103
Sinusový (harmonický) pohyb	104
Přeměny energie při harmonickém pohybu	104
Vztah rovnoramenného pohybu kruhového a harmonického pohybu	104
Kyvadlo	105
Vlnění	106
Skládání vlnění	106
Nauka o zvuku — akustika	107
Zvuk a jeho šíření	107
<hr/>	
Druhy zvuku	108
Výška, barva, intenzita zvuku	108
Zvuková rezonance	109
Struny	110
Tyče	110
Desky	110
Blány	111
Pišťaly	111
Ústrojí hlasové a sluchové	112
Záznam zvuku a jeho reprodukce	113
Ultrazvuk	115
<hr/>	
Nauka o tepelných jevech — termika	117
Vnitřní energie tělesa	117
Teplota	117
Měření teploty	118
Teplotní roztažnost	119
Teplotní roztažnost látek pevných	119
Praktické důsledky teplotní roztažnosti pevných těles	120
Teplotní objemová roztažnost kapalin	121
Teplotní roztažnost a rozpínavost plynů	122
Změna hustoty látek při zahřívání	122
Tepelná výměna	122
Teplo	123
Měrné teplo	123
Výpočet tepla	124
Měření tepla	124
Zákon zachování energie	124
Zdroje tepla	125
Sdílení (šíření) tepla	125
Vedení tepla (kondukce)	125
Sdílení tepla prouděním (konvekce)	126
Šíření tepla sáláním	126
Změny skupenství	128
Tání a tuhnutí	128
Výklad tání a tuhnutí	128
Měrné skupenské teplo tání	129
Teplota tání	129
Teplota tání směsi a slitin	130
Vypařování kapalin	131
Syté páry, kapalnění	131
Sublimace	132
Var.	132
Měrné skupenské teplo varu	133
Vlhkost vzduchu a její měření	133
Chladicí stroje	135
Tepelné stroje	136
Parní stroj	136
Parní turbína	139

Spalovací motory	139
Zážehový motor čtyřdobý	139
Zážehový motor dvoudobý	141
Motor vznětový (Dieselův)	142
Motor s rotujícím pístem (Wankelův)	143
Spalovací turbína	143
Reaktivní (tryskové) motory	143
Motor proudový	144
Raketový motor	144
Nauka o elektřině	147
Elektrostatistika	147
Elektrování těles	147
Elektrický náboj	148
Elektrostatický náboj v praxi	149
Elektrické pole	149
Rozložení náboje	152
Energie elektrického pole	153
Elektrické napětí	153
Piezoelektrina	154
Kapacita	155
Druhy kondenzátorů a jejich spojování	157
Zdroje elektrického napětí	158
Spojování článků	159
Přeměny jiných druhů energie v energii elektrickou	160
Elektrický obvod	161
Elektrický proud	161
Jednoduchý elektrický obvod	161
Elektrický odpor	162
Ohmův zákon	162
Závislost odporu	163
Závislost odporu na teplotě	164
Měření odporu	164
Odporové prvky (rezistory)	164
Rozvětvený elektrický obvod	165
Spojování odporů za sebou	166
Spojování odporů vedle sebe	166
Regulace proudu a napětí	167
Měření ampérmetrem	168
Měření voltmetrem	169
Elektrický výkon	169
Elektrická energie	170
Teplo vzniklé při průchodu elektrického proudu spotřebičem	170
Světelné účinky elektrického proudu	172
Elektrický proud v kapalinách	172
Elektrolýza	173
Zákonnéosti vedení proudu kapalinami	175
Užití elektrolýzy	175
Akumulátory	178
Elektrický proud v plynech	179
Nesamostatný výboj v plynech	179
Samostatný výboj v plynech za běžného atmosférického tlaku	179
Doutnavý výboj při běžných tlacích	181
Jiskrový výboj	181
Obloukový výboj	183
Výboje ve zředěných plynech	184
Užití výboje ve zředěných plynech	184
Zářivka	185
Plazma	185
Vedení elektrického proudu ve vakuu	186
Katodové záření	186
Pohyb nabitéch částic v elektrickém a magnetickém poli	187
Obrazová elektronka (obrazovka) a její využití	187
Osciloskop	188
Elektronky	189
Dioda	190
Dioda jako usměrňovač	191
Trioda	191
Záručné druhy elektronek a jejich značení	192
Elektrický proud v polovodičích	193
Polvodiče	193
Elektrické vlastnosti polovodičů	194
Termistor	195
Polvodičová dioda	195
Některé vlastnosti polovodičových diod	196
Selenový usměrňovač	196
Tranzistor	197
Cinnost tranzistoru a jeho užití	197
Magnetické pole	199
Magnetické pole okolo vodiče	199
Magnetické pole cívky	200
Látky v magnetickém poli	200
Magnety	200
Výklad magnetismu	201
Účinky magnetického pole	202
Působení magnetického pole na vodič	203
Magnetické pole Země	203
Elektromagnet a jeho užití	204
Telefon	208
Reprodukтор	209
Elektrické měřicí přístroje	209
Galvanometr vertikální	209
Elektromagnetický ampérmetr a voltmetr	209
Ampérmetr a voltmetr s otocnou cívkou	210
Elektrodynamické přístroje	210

Označování přístrojů	211
Elektromagnetická indukce	212
Indukované napětí a proud	212
Vířivé indukovány proudy	213
Vzájemná indukce	214
Vlastní indukce	215
Vlastní indukčnost	216
Vlastní indukce a energie magnetického pole	216
Vznik střídavého proudu	217
Okamžité napětí a proud	218
Efektivní napětí a proud	218
Induktance a kapacitance	218
Fázový rozdíl, výkon střídavého proudu	219
Generátory elektrické energie	220
Alternátory	220
Dynama	221
Trojfázový proud	223
Elektromotory	225
Elektromotory na stejnosměrný proud	225
Elektromotory na střídavý jednofázový proud	226
Točivé magnetické pole	226
Asynchronní (indukční) motory	226
Transformátor	227
Druhy transformátorů, užití transformátorů	228
Získávání elektrické energie	229
Přenos elektrické energie	230
Ruhmkorffův transformátor (induktor) a jeho užití	232
Elektromagnetické kmity a vlny	233
Elektrický oscilační (kmitavý) obvod	233
Děje v kmitavém obvodu	233
Elektronkový oscilátor	234
Trioda jako generátor netlumených kmitů	234
Rezonance oscilačních obvodů	235
Otevřený oscilační obvod. Dipól	236
Elektromagnetické vlny	237
Šíření elektromagnetických vln	238
Rozhlasový vysílač	240
Rozhlasový přijímač	241
Radiolokace (radar)	242
Radioteleskop	242
Televize	243
Barevná televize	245
Optika	247
Zářivá energie	247
Světelné zdroje	247
Světlo	248
Šíření světla	248
Rychlosvětla	248
Důsledky přímočarého šíření světla	249
Měsíční fáze, zatmění Měsíce a Slunce	250
Paprsková (geometrická) optika	251
Odraz světla (reflexe světla)	252
Lom světla (refrakce světla)	253
Důsledky zákona lomu	253
Úplný odraz (totální reflexe)	255
Optické zobrazování	255
Zobrazování rovinným zrcadlem	256
Kulová zrcadla	258
Zobrazování dutým zrcadlem	259
Vypuklé zrcadlo	260
Užití kulových zrcadel	260
Hranoly	260
Rozklad světla hranolem. Spektrum	261
Neviditelné části spektra	263
Spektrální analýza	263
Barvy těles	264
Čočky	264
Optická mohutnost	266
Zobrazování čočkami	267
Zobrazování spojkou	267
Zobrazení rozptylkou	268
Zobrazovací rovnice čočky	268
Vady čoček	268
Fotografický přístroj	270
Základy fotografování	271
Význam fotografie, barevná fotografie	272
Promítací (projekční) přístroje	272
Film	273
Oko a jeho optické vlastnosti	274
Vady oka	275
Vidění	276
Prostорové (stereoskopické) vidění	277
Lupa a mikroskop	277
Dalekohled	280
Vlnové vlastnosti světla	282
Interference světla	282
Ohyb (difrakce) světla, mřížka	283
Rentgenové záření	284
Kvantové vlastnosti záření	285
Fotonka	285
Využití fotonek	286
Kvantová teorie světla	287
Polovodičové fotony	288
Vývoj názorů o světle	288

Atomistika	291	Mírové využití jaderné energie	300
Atom a jeho složení	291		
Atomy a jejich určení	292	Matematika ve fyzice	302
Radioaktivita	293	Sestrojování grafu závislosti fyzikálních	
Radioaktivní přeměny	294	veličin	303
Užití radioizotopů	295	Některé fyzikální funkce a jejich grafy . .	304
Metody pozorování a registrace částic .	296	Čtení grafů	305
Jaderná energie	297	Postup při řešení fyzikálních příkladů .	305
Štěpení jader	297	Doslov	307
Termonukleární reakce	298	Tabulky	311
Uvolňování energie	298	Rejstřík	316
Válečné využití jaderné energie	298	Obsah	322

MĚSTSKA LIDOVÁ KNIHOVNA
665 01 Rosice u Brna